

deno v „nesrečno telo“ (str. 29). Na značilnost te oblike je opoziril že V. Jagić (Archiv f. slav. Philologie 1905, 403). V njej je videl dokaz za verjetnost cerkvenoslovanskih vplivov na ta frisinški fragment. „Solzno telo“ se nahaja v cerkvenoslovanski književnosti še enkrat. V govoru o „sveti trojici, o stvarstvu in sodbi“, ki se pripisuje istemu Klimentu, čitamo: (Po izvirnem grehu) je naše *telo postalo solzno* in starosti podvrženo. V starem cerkvenoslovanskem prevodu 79 psalma čitamo obliko „solzni kruh“. Zato je verjetno, da je oblika *solzno telo* cerkvenoslovanska. Zanimivo vprašanje je, je li ta oblika v fris. spomeniku prevod neke latinske ali celó grške oblike, ali pa delno originalna tvorba Ciril-Methodove književne šole. Manj verjetno je, da je solzno telo stara karantanskoslovenska oblika. Razume se, da ta oblika še ni zadosten dokaz za cerkvenoslovanski vpliv na drugi frisinški spomenik. A kaže nam, da je vprašanje zapleteno.

Ne čutim se poklicanega, da bi mogel povsem samostojno kritizirati delo dveh tako velikih strokovnjakov. Povedal sem svoje mnenje samo o onih vprašanjih, ki jih znanost še ni dokončano pojasnila in o katerih so še mogoča razna mnenja in hipoteze. Posebno vprašanje o zvezi med frisinškimi spomeniki in staro cerkvenoslovanščino je tako zapleteno in obširno, da ga prof. Ramovš v tesnem okviru ni mogel dovolj pojasniti; to vprašanje bo sploh težko kdaj dokončano rešeno. Zato sem si dovolil povedati svoje mnenje.

Fr. Grivec

N. L. Okunev, *Милешеве, памятник сербского искусства XIII в. Byzantinoslavica*, VII, 1938, 33—107, са 2 цртежа у тексту и 26 табала, у цинкографији.

Велика монографска студија значајног српског споменика XIII века, у којој је проучена његова историја, архитектура и живопис. Многобројни и веома интересантни резултати до којих писац, познати византолог Г. проф. Н. Окуњев, долази не могу се међутим у целини примити.

Тако Г. Окуњев сматра да су три источне апсиде позније од самога храма, с тим да је прво президана средња, — у XVI веку, — а да су накнадно, 1862, додане бочне, које образују проскомидију и ђаконикон. Истраживања која сам чинио у овоме правцу,¹⁾ — довела су ме до закључка који се поклапа са закључком Г. А. Дерока,²⁾ да су све три апсиде првобитне.

¹⁾ Види извештај задужбине Л. Ћеловића, 1933, 106.

²⁾ Гласник с. н. д. XI, 127. Чак је и свод средње апсиде и ако можда позније делимично президан, — супротно мишљењу Г. Дерока и Г. Окуњева, — на истој висини на којој је одувек био, што се види по живопису на источној страни јужног пиластра, прислоњеног уз калоту, крај које је тачно оивичен првобитном црвеном бордуром. По истом систему рађена је и апсида Градца, — М. Злоковић, Гласник с. н. д. XV—XVI, 62, сл. 2, 3, 15, — која је у основи нешто шири од размака пиластера којима је уоквирена, док је по висини нижа од лука разапетог између ових пиластера.